Minister
Zdrowia

ZPP.050.32.2025.MSS
Warszawa, 20 maja 2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie o sygnaturze BPS/043-33-799/25, złożone przez senatora Stanisława Pawlaka na 33. posiedzeniu Senatu w dniu 24 kwietnia 2025 r., uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Odnosząc się do działań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia, aby zwiększyć liczbę psychiatrów dziecięcych i psychologów w Polsce, szczególnie w mniejszych miastach, uprzejmie informuję, iż Minister Zdrowia podejmuje szereg działań aby lekarzy poszczególnych specjalizacji było jak najwięcej. Świadczą o tym statystyki - obserwowany jest w tych dziedzinach przyrost. W porównaniu do 2015 roku liczba lekarzy psychiatrów zwiększyła się o 18,5% zaś liczba lekarzy psychiatrów dzieci o młodzieży o 51,9%. (aktualnie w Polsce jest 4 754 lekarzy, którzy wykonują zawód i posiadają specjalizację z psychiatrii i 568 lekarzy, którzy posiadają specjalizację z psychiatrii dzieci i młodzieży).

Minister Zdrowia podejmuje działania globalne mające na celu zapewnienie na rynku pracy optymalnej liczby lekarzy specjalistów, m.in.:

- począwszy od 2016 r. Minister Zdrowia znacznie zwiększył limity przyjęć na kierunek lekarski, czyli kierunek, po którym można podjąć specjalizację w psychiatrii i psychiatrii dzieci i młodzieży;
- pod koniec 2021 r. wprowadzono wsparcie finansowe - kredyt dla osób podejmujących studia odpłatne na kierunku lekarskim prowadzonym w języku polskim. Kredyt wiąże się z obowiązkiem odpracowania kwoty uzyskanej od państwa w publicznej służbie zdrowia (możliwość całkowitego lub częściowego umorzenia kosztu kształcenia po spełnieniu warunków określonych w ustawie);

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

- dzięki środkom finansowym z KPO (ponad 700 mln EUR) zwiększenie potencjału dydaktycznego publicznych uczelni medycznych (kierunek lekarski i pielęgniarski), w aspekcie personalnym i inwestycyjnym (laboratoria, biblioteki, domy studenckie, centra symulacji, baza kliniczna). Ma to za zadanie, wygenerowanie nowych miejsc szkoleniowych;
- działania mające na celu wyodrębnienie dziedzin najważniejszych z punktu widzenia epidemiologicznego kraju (dziedziny priorytetowe w tym psychiatria i psychiatria dzieci i młodzieży) i ustanowienie dla nich specjalnych zasad;
- możliwość ubiegania się o odbywanie szkolenia specjalizacyjnego we wszystkich województwach jednocześnie oraz wskazania 15 wyborów obejmujących dziedzinę, tryb i miejsce odbywania szkolenia specjalizacyjnego w preferowanej kolejności (tzw. Nabór Centralny).

W odpowiedzi na pytania nr 2 i 6 uprzejmie przekazuję informację dotyczące środków na rozwój infrastruktury podmiotów realizujących świadczenia psychiatryczne uprzejmie przekazuję informację o dostępnych lub planowanych środkach.

1. Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

W ramach realizacji programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) zaplanowano m.in. wsparcie w obszarze psychiatrii, zarówno dzieci i młodzieży, jak i dorosłych. Adresatem działań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia jako Instytucji Pośredniczej (IP) FEnIKS w ramach wsparcia psychiatrii są wszystkie poziomy opieki zgodnie z założeniami reformy psychiatrii.

Działania realizowane w ramach ww. programu FEnIKS obejmują obszar całego kraju, w tym województwo kujawsko-pomorskie. Natomiast warto pamiętać, że każde województwo posiada również swój regionalny program operacyjny finansujący ze środków unijnych inwestycje na jego terenie, w tym obejmujące m.in. ochronę zdrowia i obszar psychiatrii.

2. Subfundusz Infrastruktury Strategicznej (Fundusz Medyczny)

W ramach Funduszu Medycznego trwa obecnie konkurs nr FM-SIS.03.PSYCH.2024 na wybór propozycji projektów strategicznych w zakresie dofinansowania zadań polegających na budowie, przebudowie, modernizacji lub doposażeniu infrastruktury strategicznej podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w zakresie opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień, na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia w ramach Subfunduszu infrastruktury strategicznej.

Kwota środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie wniosków w konkursie wynosi 3 mld zł.

3. Wsparcie w ramach środków budżetu państwa z części 46 - Zdrowie

W ramach puli środków budżetu państwa z części 46 – Zdrowie przeznaczonych na wydatki majątkowe (środki krajowe), Minister Zdrowia co do zasady przyznaje środki na inwestycje dla jednostek, dla których podmiotem tworzącym lub nadzorującym jest on sam lub uczelnia medyczna.

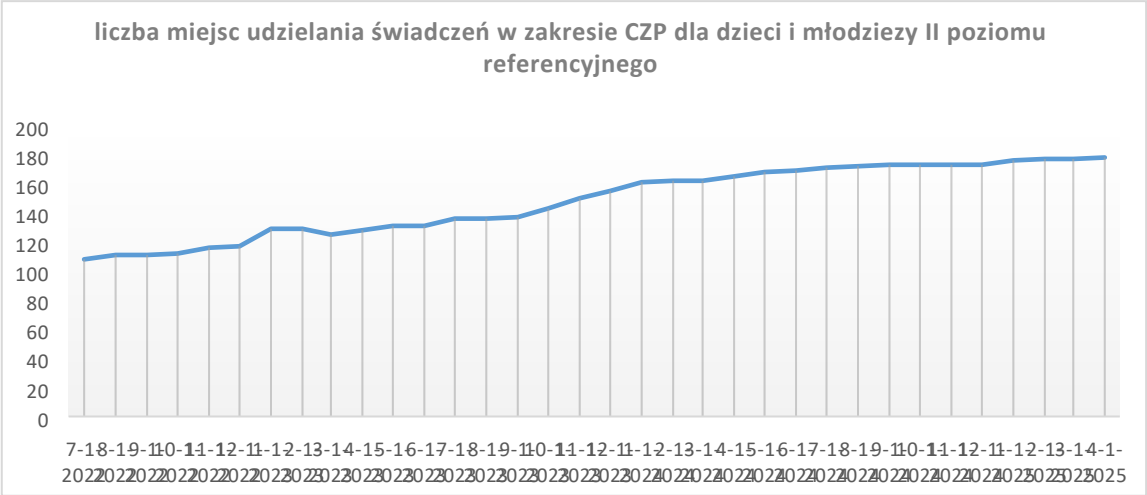
Ponadto w odniesieniu do pytania dotyczącego planów dotyczących skrócenia kolejek do specjalistów zdrowia psychicznego, uprzejmie informuję, że Dyrektorzy OWNFZ zobowiązani są do zapewnienia świadczeniobiorcom równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej na obszarze działania oddziału, poprzez zawieranie i nadzorowanie realizacji umów ze świadczeniodawcami, zgodnie z art. 107 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W związku z powyższym, Dyrektorzy OWNFZ, decyzję o ogłoszeniu postępowań o zawarcie umów, podejmują w oparciu o sporządzany plan zakupu świadczeń opieki zdrowotnej na obszarze województwa, a w przypadku wolnych środków finansowych również po ówczesnym poinformowaniu podmiotów leczniczych o zainteresowaniu realizacją tychże świadczeń. W podjęciu decyzji, istotne są analizy o poziomie realizacji umów w poszczególnych zakresach świadczeń.

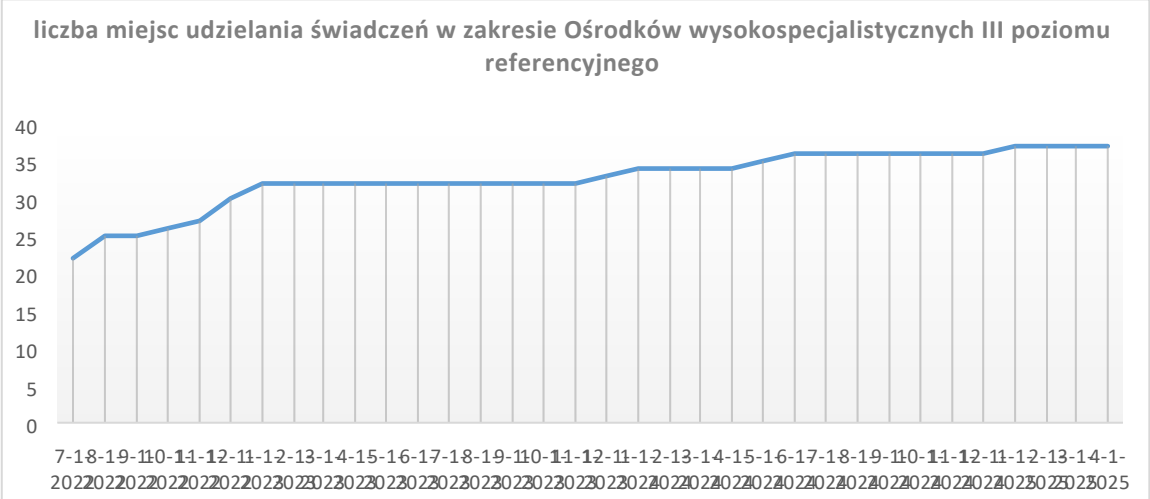
Poniżej prezentowane wykresy obrazują proces kontraktowania w Polsce świadczeń w zakresach I, II i III poziomu referencyjnego opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży od 1 kwietnia 2020 roku do 1 kwietnia 2025 r.

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Jak wynika z powyższych wykresów, dostęp do świadczeń psychologicznych i psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży cyklicznie rośnie, tym samym Fundusz dąży do zapewnienia dostępności do świadczeń zgodnie z wytycznymi określonymi w Raporcie w sprawie ustalenia taryfy świadczeń nr WT.5403.39.2021 z dnia 13 grudnia 2021 r.

Poniższe zestawienia obrazują poziom zabezpieczenia dostępności do świadczeń w poszczególnych poziomach referencyjnych (stan na maj 2025 r.)

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Oddział Wojewózki NFZ	ośrodki I poziomu referencyjnego psychiatrii dzieci i młodzieży				świadczenia kontraktowane poza referencyjnością
	zakontraktowana liczba Zespół/ Ośrodek I poziom referencyjny	liczba Zespół/ Ośrodek I poziom referencyjny przy założeniu 1 ośrodek 12 500 populacji	różnica do wskaźnika 1 ośrodek na 12,5 tys. populacji	poziom zabezpieczenia	liczba poradni psychologicznych 1791 (w ramach zakresu 04.1790)
Dolnośląski OW NFZ	44	40	-	110%	-
Kujawsko-Pomorski OW NFZ	22	30	8	73%	-
Lubelski OW NFZ	30	29	-	103%	-
Lubuski OW NFZ	17	15	-	113%	-
Łódzki OW NFZ	36	33	-	109%	-
Małopolski OW NFZ	36	52	16	69%	3
Mazowiecki OW NFZ	88	84	-	105%	1
Opolski OW NFZ	12	13	1	92%	-
Podkarpacki OW NFZ	24	31	7	77%	-
Podlaski OW NFZ	19	16	-	119%	-
Pomorski OW NFZ	36	37	1	97%	-
Śląski OW NFZ	39	62	23	63%	-
Świętokrzyski OW NFZ	10	16	6	63%	-
Warmińsko-Mazurski OW NFZ	16	21	5	76%	-
Wielkopolski OW NFZ	56	55	-	102%	-
Zachodniopomorski OW NFZ	13	23	10	57%	-
RAZEM	498	557	77	89%	4

Jednocześnie warto wskazać, że w przypadku psychiatrii dziecięcej niepokojący jest fakt dość niskiej realizacji świadczeń lekarskich psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie poradni zdrowia psychicznego (ok. 60%) stanowiącej element II poziomu referencyjnego. To element znacznie ograniczający dostępność do świadczeń, mimo zabezpieczenia dostępu w ramach kontraktów NFZ. Dotyczy to również ośrodków psychologiczno - psychoterapeutycznych działających w ramach I poziomu. Zabezpieczenia przez NFZ dostępu na poziomie prawie 100% nie daje gwarancji zabezpieczenia dostępu do personelu zgodnie ze zgłoszonym harmonogramem w umowie. Brak personelu widoczny w analizach poziomu realizacji świadczeń, powoduje realne ograniczenie dostępu do świadczeń i wydłużanie kolejek.

Centrala NFZ dokonała symulacji: ilu nowych pacjentów można byłoby przyjąć w ramach godzin, w których lekarze nie udzielają świadczeń, a powinni zgodnie z harmonogramem zgłoszonym do umowy. Liczba możliwych do przycięcia nowych pacjentów w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży w okresie styczeń – grudzień 2024 r. w skali kraju wyniosła ok. 10 720 osób.

W wyniku ww. stwierdzonych nieprawidłowości, tj. ograniczenia dostępności do świadczeń lekarskich w zakresie poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży Narodowy Fundusz Zdrowia podjął działania kontrolne, które w chwili obecnej są procedowane.

Ponadto pomimo faktu, że świadczenia dedykowane dzieciom i młodzieży mają charakter nielimitowanych świadczeń, praktykowane jest proponowanie przez podmioty mające umowę z NFZ, usług komercyjnych w godzinach pracy poradni.

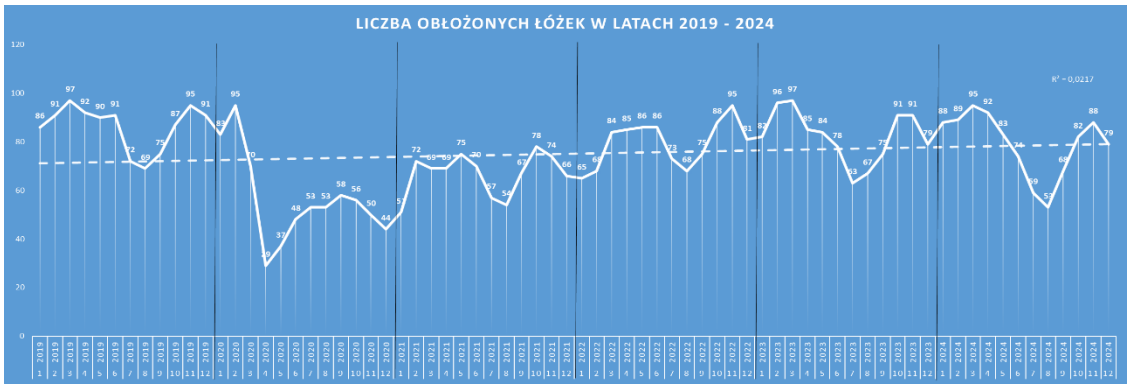
Odnosząc się do pytania dotyczącego jakie kroki są podejmowane, aby poprawić dostęp do całodobowej opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży w regionie włocławskim i w województwie kujawsko-pomorskim, uprzejmie informuję, w zakresie **ośrodka wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej - III poziom referencyjny**, prawie wszystkie oddziały psychiatryczne ogólne dla dzieci zostały przekształcone w docelowy model organizacyjny. Z uwagi na podstawowe założenie reformy – deinstytucjonalizację opieki psychiatrycznej, a także charakterystyczną „sezonowść" obłożenia łóżek psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży, NFZ monitoruje potrzeby w zakresie świadczeń stacjonarnych (w tym płatność za świadczenia zrealizowane ponad limit określony w umowie, bez konieczności dokontraktowywania świadczeń w tym zakresie). Podejście Funduszu jest zgodne w tej kwestii ze stanowiskiem przedstawicieli środowiska eksperckiego, którzy zwracali uwagę na to, że liczba podmiotów, które mogłyby się stać ośrodkami funkcjonującymi na III poziomie referencyjnym jest wystarczająca i nie ma potrzeby aby powstawały nowe oddziały szpitalne.

Ponadto liczba dostępnych łóżek psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży w podmiotach posiadających umowy z Funduszem w roku 2024 wyniosła 1 331 (wg danych w RPWDL). Wskaźnik liczby dostępnych łóżek psychiatrycznych w przeliczeniu na 100 tys. populacji nieletniej kraju wynosi 19,39. W przypadku województwa kujawsko – pomorskiego wskaźnik ten wynosi 27,99 łóżka, co oznacza, że jest wyższy od wskaźnika ogólnopolskiego o 44%. Oznacza to również, że średnio na 100 tys. populacji nieletnich przypada więcej o 8,6 łóżek oddziałów psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży niż średnia krajowa.

Rzeczywiste obłożenie łóżek, ustalone wg sprawozdanej liczby osobodni hospitalizacji w oddziałach psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży w roku 2024 wyniosło 1 210. Oznacza to, iż w skali kraju dostępność łóżek psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży była większa niż rzeczywiste obłożenie. W przypadku województwa kujawsko – pomorskiego liczba dostępnych łóżek wynosiła 101, natomiast świadczenia stacjonarne realizowane były na 80 łóżkach, co daje obłożenie na poziomie 80%.

Obłożenie łóżek na poziomie poniżej 100% świadczy o optymalnym poziomie zabezpieczenia dostępu do świadczeń stacjonarnych. Ponad to, liczba obłożonych łóżek w województwie kujawsko – pomorskim na przestrzeni lat 2019 – 2024 jest na tym samym poziomie, co oznacza, iż jest odpowiednia do zapotrzebowania.

Wykres obłożenia łóżek w oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży w województwie kujawsko – pomorskim w latach 2019 – 2024

Odnosząc się do pytania dotyczącego programów profilaktyki zdrowia psychicznego w szkołach, Ministerstwo Zdrowia uprzejmie informuje iż działania w ww. zakresie podejmowane są przede wszystkim przez Ministrowo Edukacji Narodowej m.in. w ramach celu operacyjnego 3: Promocja zdrowia psychicznego Narodowego Programu Zdrowia (Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej) oraz wprowadzanego przedmiotu Edukacja Zdrowotna.

Na zakończenie pragnę podkreślić Ministerstwo Zdrowia stale monitoruje dostęp i efektywność wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego zarówno dla osób dorosłych jak i dzieci. Na podstawie tych analiz wprowadzane są zmiany w systemie których celem jest zapewnienie dostępu do właściwej opieki zdrowotnej wszystkim obywatelom doświadczającym problemów psychicznych.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa